

СТАНОВИЩЕ

**от проф. дин Камен Манолов Гаренов /отец Петър Гарена/
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”
Философско – исторически факултет**

За научна продукция за присъждане на академичната длъжност **„професор”**

В област на висше образование: **3. Социални, стопански и правни науки**

Професионално направление: **3.1. Социология, антропология и науки на културата**

Научна специалност: **Етнология /Антропология на религиите/**

В конкурса за „професор”, обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 22 април 2016 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” за нуждите на катедра Етнология към Философско-историческия факултет, като кандидат участва доц. днк Мария Антонова Шнитер

1. Общо представяне на процедурата и дисертанта

Предмет на рецензиране:

Със заповед № Р 33-2374 от 06. 06. 2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за присъждане на академичната длъжност „професор” на ПУ в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.1. „Социология, антропология и наука на културата”, научна специалност „Етнология /Антропология на религиите/”. За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат - доц. днк Мария Антонова Шнитер от катедра „Етнология” към Философско-историческия факултет на Пловдивския университет. /Справка док. № 8 по подадената молба/

Представеният ми комплект от документи на електронен носител са в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в ПУ – Глава седма, раздел I, чл. 65 и 66, и са включени всички необходими документи.

Кратки биографични данни:

Представената от кандидата автобиография е в съответствие с академичните и европейските изисквания, и ясно показва посоката на научното му развитие: Той е завършил висшето си образование през 1984 г. в ПУ, придобива магистърска степен по българска филология и по руска филология. Защитил е образователната и научна степен „доктор” /кандидат на науките/ през 1991 г. Хабилитиран е във Вак, за нуждите на ПУ през 1997 година. През 2015 г. става „доктор на науките” и едва след това кандидатства за академичната длъжност „професор”.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Доц. днк Мария Шнитер се явява на конкурса с научните разработки, които я правят не само разпознаваема, но и като полезна, в научно обръщение автор. Общият прочит на заглавията веднага дава представа, че нейните разработки касаят един остър проблем за религиозната антропология и съхраняването на българската идентичност в условия на разрастващ се мултиетнически плурализъм. И въпреки, че препратките са в минали исторически времена /предимно средновековие/, то самото назоваване на проблемите води до съвременната им актуалност. **В научно и научно-приложно отношение, тези разработки, макар и писани през годините, към днешна дата се явяват с високо ниво на обществена значимост:** Значението на съвместното живеене на християни и мюсюлмани; Присъствието на някои западни светци в славянските литургични календари – процес който и днес се преплита в отношенията на Западната и Източната Църква; Изследва се религиозният фундаментализъм в условия на Европейска интеграция; В условия на уличния фолклор „за чипове в човешкото тяло” се разглежда административното преброяване в социален и исторически контекст и от Библейска гледна точка; Липсата на българска памет

за културата /в случая средновековни хроники/; Съвременното /тогавашно/ суеверие – но, аналога е /и сега/; Разпространение на българското религиозно мислене на Запад /богомиството/; Воинската клетва в българската войска, когато тя не е само българска и границите на България не са само български. **Всички разработки са с анализ и препратки към съвременните аналогични ситуации.**

3. Познаване на проблема.

Авторът има пълна представа за изследванията в областта на Етнологията – в конкретния случай за Антропология на религиите, и оценява творчески изворовия материал, като аргументирано ги приема или отхвърля в своите концепции.

4. Методика на изследването.

Избраната методика на изследването е на съпоставителен принцип, което налага да се отбележат всички аспекти по разработваните проблеми. Това от своя страна позволява да се акцентира не само върху религиозната същност на проблема, но и да се разшири научния кръгзор при цялостното заключение. Така изводите на автора стават обществено значими, а не само съобразени с конкретно разгледаните случаи.

5. Характеристика и оценка на представената научна продукция:

Основното ми впечатление е, че тази процедура се движи с голямо закъснение. Неприятното ми впечатление е, че никой не е обърнал по-рано внимание на сериозните научни постижения на Мария Шнитер и този конкурс не е инициран по-преди. Така тя щеше да заеме по-навреме полагащото ѝ се академично място и то в полза на науката. А иначе все се повтаря, че университетите трябва да развиват и наука. И... развиват я.

Приносите и значимостта на представените разработки за науката и практиката се неоспорими:

Практическата и научна деятелност на доц. днк Мария Шнитер в областта на интердисциплинарния подход, тепърва ще бъдат обект на подражание. При всички положения нейните изводи трябва да се препоръчват

при решаване на сегашните секуларативни проблеми на обществото, при движение на масите, при неизбежно проучване на религиозната антропология на прииждащите нови човешки маси в Европа.

6. Преценка на академичното израстване и личния пример на кандидата.

Представените трудове от доц. днк Мария Шнитер показват, че кандидатът за „професор” има много добри научни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“, и на специфичните изисквания на Философско-историческия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ. И в този случай пак ще повторя, че колегията с известно закъснение е дала ход на процедурата по нейното академично израстване.

Научно-преподавателската кариера на М. Шнитер е един класически пример за последователно ритмично и обмислено /по достойнство/ израстване в науката. Много добра образователна подготовка, която ѝ дава възможност за широка научна реализация. За съжаление обаче, случаят е и класически пример за това, как административната ангажираност поглъща свободното време на твореца. Познавам Мария Шнитер като лицето на факултета, а сега може да се каже и като „пожарникаря”... Тя беше подложена от страна на академичното ръководство на безпощадна административна експлоатация: Нейните международни контакти бяха използвани всячески, нейната дипломатичност тушира напрежения и във факултета, и в отделните катедри. Тя беше, със сигурност мога да кажа, „принудена” да заема една или друга длъжност, за да се спасяват от пререкания някои от катедрите /в последния случай тази по теология/. Благодарение на това, че тя пожертва /забави/ своята кариера, занимавайки се с административни дела – много от колегите можаха да се реализират именно под нейна опека. На

днешния ден, мисля, че всички ще се зарадват тя да получи това, което тя беше заслужила преди години.

Вявам, че още много добри неща, от нейните научни постижения са отбелязани от рецензентите.

Със своето **СТАНОВИЩЕ** - предлагам на почитаемото научно жури по най-категоричен начин да присъди академичната длъжност „професор” на доц. днк Мария Шнитер в област на висше образование: Социални, стопански и правни науки, професионално направление Социология, антропология и науки за културата, научна специалност Етнология /Антропология на религиите/.

17. 09. 2016 г.

Изготвил становището:

Проф. дин Камен Манолов Гаренов /отец Петър Гарена/